

Екологічно-гуманітарне об'єднання "Зелений Світ"

а/с № 12 м. Чортків Тернопільської обл.,
Україна. 48500 тел. +38 067 354 81 86
Ел. пошта: <gr.world@gmail.com>
Веб сайт: <http://greenworld.in.ua/>

Environmental Humanitarian Association "Green World"

box 12., Chortkiv Ternopil region
Ukraine 48500 phone +38 067 354 81 86
e-mail: <gr.world@gmail.com>
URL: <http://greenworld.in.ua/>

№ 01-11 від 18 листопада 2020 року

Міністру захисту довкілля та природних ресурсів України
Абрамовському Р. Р.

Щодо створення комплексної пам'ятки природи загальнодержавного значення з робочою назвою "Гіпсові говди" ("Солонські Говди") на території Товстенської ОТГ Чортківського району Тернопільської області

ЗВЕРНЕННЯ

У 2020 році ЕГО «Зелений Світ» у відповідь на звернення місцевих мешканців було проведено первинне обстеження природної земельної ділянки на території Товстенської ОТГ Чортківського району Тернопільської області з виїздом на місце та фотодокументуванням.

Загальна характеристика. Земельна ділянка розташована на схилах долини малої річки Поросячка (ліва притока р. Джурин, басейн Дністра), на лівому її березі, між селами Нагоряни, Нирків та Солоне.

Географічні координати крайніх точок території: північ 48.818972°N, 25.642125°E; південь – 48.795956 N, 25.641294 E; схід – 48.807072°N, 25.656192°E; захід – 48.812065° N, 25.638673°E

Ділянка наближена до території НПП «Дністровський каньйон», урочища "Червоне".

При обстеженні оглянуто ділянку загальною площею близько 91 га, розташовану на землях запасу державної власності, що не надані в користування, поза межами населених пунктів.

Складається з 3 підділянок: "Північні Говди" – 20 га, "Вишеньки" – 57,4 га, "Південні Говди" – 25 га. Південна ділянка включає у себе охоронну зону геологічної пам'ятки природи місцевого значення, карстової печери Джуринська. Південна ділянка виходить на берег двох штучних водойм, переданих в оренду, з об'єктом рекреації "Рибальська база відпочинку".

Історичні мікротопоніми зазначеної місцевості: "Говди", "Ксьондзова пасіка", "Коло Фігури", "Вишеньки".

Геоморфологічні особливості. Лівий схил долини річки Поросячки стрімкий, особливо на південній ділянці, порізаний глибокими ярами. На стрімких схилах долини річки Поросячки відслонюються породи, складені коричневими великокристалічними гіпсами та вапняками. На стрімкому схилі в гіпсах є низка карстових порожнин у гіпсах: "Вишеньки", "Мулен Руж", "Джуринська".

На усіх підділянках вздовж лівого берега виходить на поверхню низка потужних джерел, які й живлять річку Поросячку. Можна стверджувати, що цей геоморфологічний комплекс відіграє унікальну водорегулюючу роль і забезпечує стабільність водопостачання населених пунктів, що розташовані в північно-східно-південному напрямку від об'єкта. Зокрема, це населені пункти Товсте, Рожанівка, Солоне, Королівка, Бересток, Якубівка, Торське, а також загальний баланс водостоку р. Джурин, а також відносну стабільність екосистем штучних водойм, які використовуються з водогосподарською та рекреаційною метою. У разі порушення цієї гідрогеологічної та геоecологічної системи однозначно відбудуться істотні зміни гідрологічного режиму території, негативне значення яких буде особливо помітним в умовах зміни клімату.

Флористична цінність. На обстеженій території збереглися степові фітоценози, що зазнали незначної антропогенної трансформації насамперед через віддаленість від населених пунктів та значну крутизну схилів (до 45°). Зокрема, на південній ділянці це угруповання формації ковили волосистої (*Stipeta capillatae*), ковили найкрасивішої (*Stipeta pulcherrimae*), що включені до Зеленої книги України.

Центральна ділянка "Вишеньки" – степовий ландшафт, який впродовж останніх десятиліть інтенсивно заростає самосійним лісом, сформованим черешнею, дубом черешчатим, сосною звичайною, глодом, дикою яблунею. Поодинокі збереглися багаторічні дерева, окружністю стовбура понад 2 м. На ділянці встановлено наявність рослин, що включених до Червоної книги України, а саме, гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis*), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), пізноцвіт осінній (*Colchicum autumnale* L.).

На північній ділянці збережені лучно-степові фітоценози за участю таких видів з Червоної книги України, як аконіт несправжньопротиотруйний (*Aconitum pseudanthora* Błocki), горицвіт весняний (*Adonis vernalis* L.), зіновать біла (*Chamaecytisus albus*), ковила волосиста (*Stipa capillata* L.), ковила найкрасивіша (*Stipa pulcherrima*), ковила пірчаста (*Stipa pennata* L.), косарика черепитчасті (*Gladiolus imbricatus* L.), лещиця дністровська (*Gypsophila thuraica*), сон великий (*Pulsatilla grandis*) та сон чорніючий (*Pulsatilla bohemica*), ясенець білий (*Dictamnus albus* L.).

Фауністична цінність. Ділянка має важливе значення для відтворення популяцій видів орніто- та ентомофауни.

Екологічний стан ділянки задовільний. Завдяки віддаленості від населених пунктів вона збережена від засмічення побутовими відходами. Територію відвідують переважно рибалки (на берегах штучних водойм), мисливці та спелеологи. Прилеглий ландшафт суцільно представлений сільськогосподарськими угіддями (рілля), які зазнають інтенсивного господарського використання. До південної підділянки прилягає кар'єр з видобування вапняків.

Як відомо, Україна у відповідності до цілей сталого розвитку та власних міжнародних зобов'язань ставить собі на меті зменшувати площу антропогенних територій, що прописано в наступних нормативно-правових актах:

- розділ 3, ціль 2. Закону України «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. ;
- ціль 2 та показники 16-19 оцінки реалізації державної екологічної політики Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02. 2019 р.;
- пункт 1 цілі 13 та 15 Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» № 722 від 30.09.2019 р.,
- Закон України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 р. орієнтований на те, що лоща природно-заповідного фонду має зрости з 6,3 % до 15 % території України.

Відтак, з огляду на природну, наукову, естетичну та рекреаційну цінність описаної ділянки, враховуючи результати власного її обстеження, ЕГО "Зелений Світ" підтримує ініціативу Вченої ради Інституту екології Карпат НАН України 06.10.2020 року щодо створення на її основі, на території Товстенської ОТГ Чортківського району Тернопільської області комплексної пам'ятки природи загальнодержавного значення з робочою назвою "Гіпсові говди" ("Солонські Говди").

У зв'язку із цим, на підставі ст. 5, 16, 34, 38, 40 Конституції України, ст. 1, 5 закону «Про звернення громадян», ст. 9 – 11 закону «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 10 закону «Про природно-заповідний фонд України» пропонуємо Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України:

1. Розглянути та підтримати клопотання Вченої ради Інституту екології Карпат НАН України 06.10.2020 року щодо створення на території Товстенської ОТГ Чортківського району Тернопільської області комплексної пам'ятки природи загальнодержавного значення з робочою назвою "Гіпсові говди" ("Солонські Говди") площею 91 га. з перспективою подальшого її включення до складу НПП «Дністровський каньйон».

Письмову відповідь на це звернення прошу надати відповідно до вимог ст. 20 Закону України «Про звернення громадян», на зазначену вище поштову або електронну адресу.

З повагою,
виконавчий директор ЕГО «Зелений Світ»,
член Науково-технічної ради НПП «Дністровський каньйон»
Олександр Степаненко.

